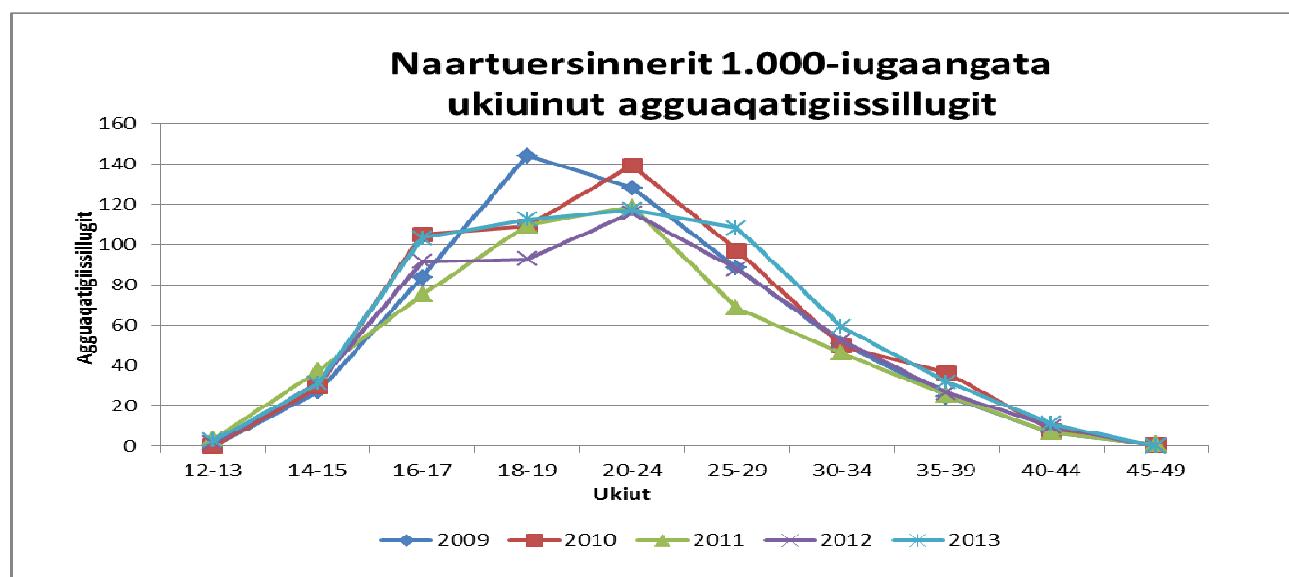

Kapitali 4. UNIOQQUTITSINERUNNGITSUMIK NAARTUERSITTARNERIT

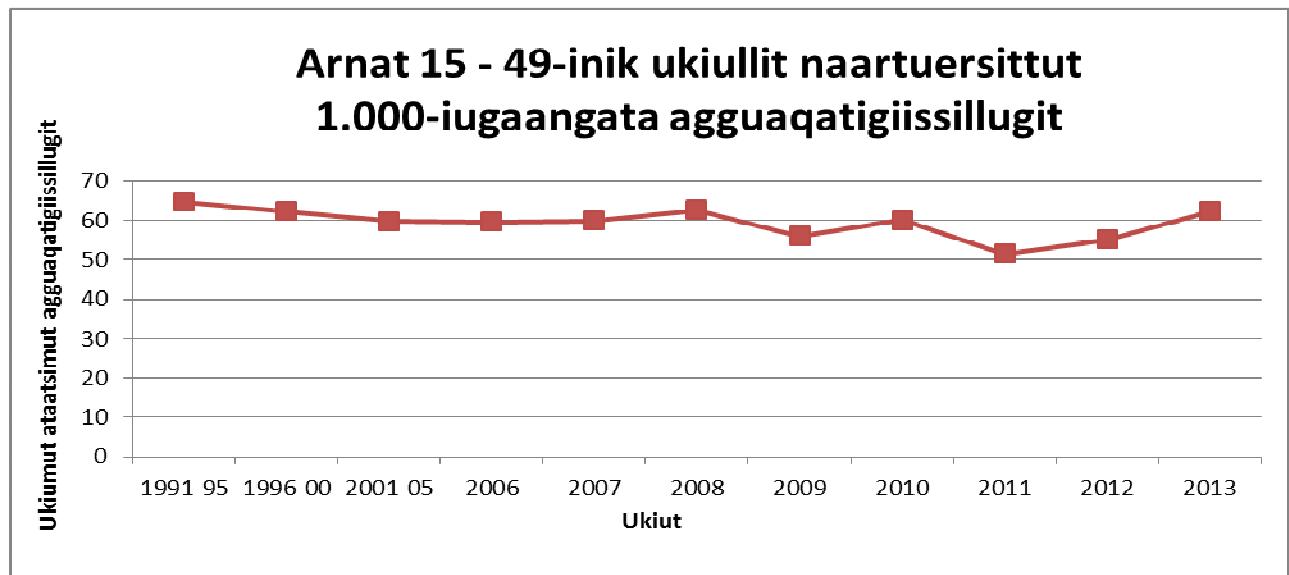
Naartuersittartut amerlassusaat ukiuni arlaqartuni nikingaarsimannigillat. 2013-mi 875-it naartuersipput; arnat 15-iniit 49-nut ukiullit 1.000-iugaangata naartuersittut 62,4-iullutik. 2012-immi 784-it naartuersissimapput, 2013-imilu naartuersittut amerleriaarsimapput 875-iugamik. 2006-imiiit 2008-mut naartusersittut ernisuniiit amerlanerusrarput, 2009-mili naartuersittut ernisunniit ikinnerupput, tamatumali kingorna ernisuniiit appasin-nerulersarlutillu qaffasinnerulersarput.

Takussutissiami 12-imii naartuersittut amerlassusaat sinerissami peqqissaaveqarfinnut agguataarneqarnerat takutinneqarpoq. Sulisussaqarniarneq tunngavigalugu peqqissaaveqarfifit ilaanni naartuersinnerit piffissap ilaani peqqissaaveqarfimmi allami isumagineqartarnerat, peqqissaaveqarfimmi naartuersittartut amerlassusaannut sunniuteqasinnavaavoq.

Kalaaleq arnaq ukiuni kinguaassiorfigisinnaasaminni (15-iniit 49-nik ukiulik) agguqaqtigiissillugit 2013-imii 2,1-riarluni naartuersippoq, naartuersittartut amerlassusaannik naatsorsuinerup tamakkiisup takutippaa. Kisisitsit taakku nunani allani kisisitsinut naleqqiullugit qaffasissorujussuupput, Danmarkimi 0,46 (2011), Savalimmiuni 0,142 (2007-2011), Finlandimi 0,32 (2011), Ålandimi 0,47 (2007-2011), Islandimi 0,43 (2011), Norgimi 0,48 (2011) Sverigimilu 0,63-iulluni (2009). Kulturi aallaavigalugu inooriaaseq, inuiaqatigiinni inatsisit tunngaviusut, ileqqut naleqartallu assiginngissuteqarajuttummata, nunani allani kisisissinik assersuussineq mianersuuttariaavoq.

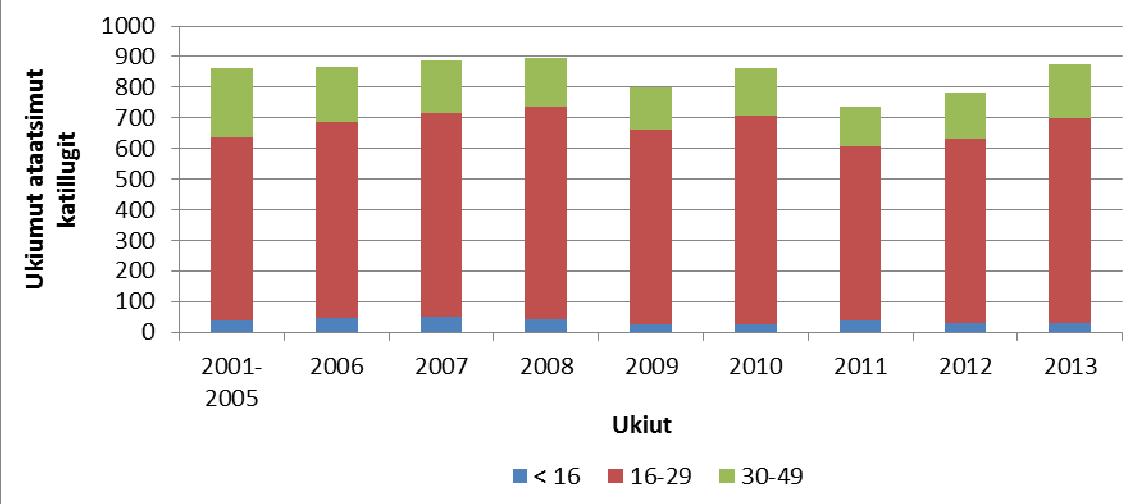

Titartagaq 5

Titartagaq 6

Naartuersinnerit

Titartagaq 7

Takussutissiaq 12		Naartuersissimasut Peqqinnissaqarfinnut agguataarlugit								
Peqqinnissaqarfik		Katillugit		Rate*		Peqqinnissaqarfik	Katillugit		Rate*	
		2012	2013	2012	2013		2012	2013	2012	2013
Nanortalik	17	19	39,3	50,1	Ilulissat	73	86	56,8	69,0	
Qaqortoq	85	104	94,9	123,2	Qeqertarsuaq	6	3	30	15,0	
Narsaq	21	27	51,5	71,4	Uummannaq	24	29	44	53,1	
Paamiut	32	23	92,5	70,1	Upernivik	34	33	49,3	48,0	
Nuuk	121	228	27,2	50,6	Qaanaaq	9	9	47,1	47,1	
Maniitsoq	40	42	53	59,4	Tasiilaq	78	56	103,9	74,4	
Sisimiut	126	79	76,9	48,2	Ittoqqortoormiit	6	5	55,6	44,6	
Aasiaat**	98	128	85,1	110,2	Katillugit	784	875	55,1	62,4	
Qasigiannguit	14	4	46,8	13,1						

*Ukioqatigiaani arnat 1.000-iugaangata amerlassutsit (15-49 ukiullit).

** Kangatsiaq ilanggullugu.

Takussutissiaq 13		Naartuersissimasut ukiunut ukiuinullu agguataarlugit									
Ukiunut agguaqatigiissillugit		Amerlassusaat					Ukioqatigiaani arnat 1.000-iugaangata amerlassutsit				
		2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
12-13	0	0	3	1	2	0	0	3,4	1,2	2,5	
14-15	25	27	33	28	26	27	29,3	37,3	31,2	31,0	
16-17	71	93	62	75	81	83,7	105,2	75,2	91,6	103,4	
18-19	135	105	107	88	101	144,2	109,3	109,7	93	112,6	
20-24	268	301	266	266	270	128,2	139,4	118,9	115,8	117,3	
25-29	163	181	135	175	220	88,4	97,2	68,4	87,9	108,3	
30-34	77	79	77	93	108	50,8	49,7	46,2	52,2	59,1	
35-39	41	54	37	38	45	24,7	36,1	25,3	26,5	31,7	
40-44	17	19	15	19	20	6,5	7,8	6,6	9,5	11,0	
45-49	2	1	2	0	0	0,9	0,4	0,8	0	0,0	
* Katillugit	799	860	737	783	873	56	60,1	51,5	55,1	62,3	

*15-49 ukiullit.